

Hänvisning: Undervisningsministeriets brev 16.3.2009 Dnr 58/522/2009  
Ärende: Undervisningsministeriets beslut om fortbildning av läroavtalstyp för högskoleutbildade som startar år 2009

I statens tilläggsbudget för 2009 (29.30.32) anvisades 1 000 000 euro för fortbildning av läroavtalstyp för högskoleutbildade. Undervisningsministeriet har behandlat de framställningar som 16.3.2009 begärts av högskolorna angående inledande av fortbildning av läroavtalstyp.

Högskolorna ansökte aktivt om fortbildning av läroavtalstyp. Ansökningar inlämnades av 13 universitet och 26 yrkehögskolor. Sammanlagt 116 utbildningar föreslogs. Ansökningarna utvärderades och poängsattes enligt de kriterier som angavs i ansökningsbrevet. Ansökningarna skulle nå upp till minst 12 poäng totalt och även överskrida de angivna poänggränserna för olika delområden.

Undervisningsministeriet har beslutat att anvisa medel till de fortbildningar som nämns i bilaga 1 och som startar 2009. Undervisningsministeriet anser det vara viktigt att de högskolor som har beviljats finansiering bedriver ett nära samarbete i genomförandet av utbildningsprojekten och utbyter erfarenheter särskilt när det gäller modeller för verkställande av fortbildning av läroavtalstyp, arbetsgivarsamarbete, lärande i arbetet och yrkesprov.

Undervisningsministeriet ställer finansieringen till högskolornas förhållande genom separata brev. Finansieringen beviljas villkorligt, eftersom olika frågor i anslutning till genomförande och studerandeantal ännu behöver preciseras i samråd med högskolorna. Högskolorna ombeds uppge namnen på de personer som sköter kontakten mellan tillhandahållarna av utbildningen och undervisningsministeriet.

Många av de utbildningar som högskolorna föreslog är bra objekt för vidareutveckling, som undervisningsministeriet hoppas att högskolorna iakttar för framtida ansökningar om finansiering av fortbildning av läroavtalstyp. I samarbetet mellan högskolorna och arbetslivet är det viktigt att klarlägga de centrala kompetensresultaten och utreda hur forskningsdata och arbetslivskunskap kan kombineras till specialkompetens.

Det ska finnas ett klart, riksomfattande behov av specialkompetenserna som grundar sig på kompetenskraven i arbetslivet och skiljer sig från ut-

bildning av engångskaraktär. Också innehållet och metoderna inom lärande i arbetet behöver utvecklas.

Det kompetensresultat som specialkompetensen frambringar och specialkompetensens ställning i förhållande till examensinriktad utbildning förblev oklart i många ansökningar. Utvecklingen kräver tätare kontakter mellan enheter och nätverk som är specialiserade på vuxenutbildning, anordnar högskoleutbildning och bedriver forskning.

Inom många branscher gäller det att bedöma om det specialkunnande som krävs inom branschen i fråga ska skaffas genom examensinriktad utbildning eller i form av sådan specialkompetens som avläggs efter en examen (t.ex. handel med Ryssland, konstförvaltning). Inom sådana branscher där det redan finns en hel del examensinriktad utbildning för inhämtande av kompetens (t.ex. logistik, turism) och möjlighet att avlägga delar av examen som öppna högskolestudier, gäller det att klargöra om det finns behov av specialkompetenser.

Undervisningsministeriet anser det vara viktigt att utveckla kompetensen hos rättstolkare. Rättstolkarnas ställning och utbildning håller som bäst på att förtydligas, varför behovet av utbildning i form av fortbildning av läroavtalstyp bedöms i ett senare skede. Undervisningsministeriet anser utvecklingen av läroanstaltsledning vara ett viktigt tema som kan främjas till exempel som en del av programmet för utveckling av yrkeskompetensen hos personalen inom undervisningsväsendet (OSAAVA). Behoven av lärande och handledning i arbetet ska kartläggas i de projekt som startar, och verksamhetsmodeller kan bearbetas till exempel i kommande utvecklingsprojekt.

Undervisningsministeriet har dessutom identifierat följande branschspecifika objekt för vidareutveckling:

- Behovet av specialkompetenser och deras ändamålsenlighet i fråga om sådana nya kompetensområden och uppgifter inom arbetslivet som uppstår via den kulturella mångfalden
- Behovet av specialkompetenser i samma typ av differentierade uppgifter där de anställda har varierande utbildningsbakgrund
- Specialkompetenser för ingenjörer och diplomingenjörer i anslutning till primär- och industriproduktion, då denna kompetens inte fås inom den examensinriktade utbildningen eller kan produceras effektivare i form av fortbildning av läroavtalstyp och specialkompetens än inom ramen för den examensinriktade utbildningen
- Utveckling av turism- och kulturprodukter för äldre
- Behovet av specialkompetenser inom det sociala området, i synnerhet inom barnskyddet

- Lantbruksbranschens perspektiv, behovet av specialkompetenser i förhållande till examensutbildningen (särskilt miljö, vatten och energi-effektiviteten)

Undervisningsministeriet strävar efter att utveckla en modell i nära samarbete med högskolorna, följa upp genomförandet av projekten samt stödja god praxis och forskning om fortbildning av läroavtalsstyp i utvecklingen av kompetens på högskolenivå. Undervisningsministeriet anordnar ett seminarium om rikstäckande samarbete 8.10.2009 i Helsingfors avsett för högskolor och intressentgrupper.

Tyngdpunkten i ansökningsbrevet för hösten 2009 (27.9–10.10.2009) inom ramen för ESF-prioritering 3, utvecklingsprogrammet ”Med ökande kunskaper in på arbetsmarknaden”, ligger förutom på effektivare högskolepraktik också på projekt som strävar efter att skapa en riksomfattande grund för fortbildning av läroavtalsstyp vid högskolorna.

Undervisningsministeriet informerar om utdelningen av medel för utveckling av vuxenutbildningen vid universiteten och produktutveckling för långvarig fortbildning i juni 2009. Finansieringen riktas så att den stödjer utvecklingen av fortbildning av läroavtalsstyp och specialkompetenser i samarbete med högskolorna.

Utbildningarna ska genomföras enligt de kriterier som anges i ansökningsbrevet från 16.3.2009 och undervisningsministeriets arbetsgruppspromemoria 2008:38. Arbetsgivarna kan stå för en del av kostnaderna för anordnande av teoretisk undervisning.

Inom läroavtalsutbildningen grundar sig de studerandes studiesociala förmåner (ev. dagpenning för inkomstbortfall, familjebidrag och ersättning för inkvarteringskostnader) på 39 § i lagen om yrkesutbildning (630/1998). Lagen om yrkesutbildning gäller inte högskolorna, vilket innebär att högskolorna inte har någon skyldighet att betala studiesociala förmåner till studerande inom högskoleutbildning av läroavtalsstyp.

Undervisningsministeriet anser det inte vara nödvändigt att bereda en lagstiftning som utvidgar de ovan nämnda studiesociala förmånerna så att de även omfattar högskoleutbildade personer som deltar i fortbildning av läroavtalsstyp. Enligt ministeriets uppfattning bör utgångsläget inom fortbildning av läroavtalsstyp vara att den studerandes arbetsinsats kvarstår under fortbildningen och lärandet i arbetet anknyter så tätt till de arbetsuppgifter som anordnas för honom eller henne att den studerande får lön under hela studie- och arbetstiden.

De högskolor som beviljats finansiering för anordnande av fortbildning av läroavtalsstyp ska förbereda sig på att rapportera om bland annat antalet studerande som inlett och slutfört fortbildning, användningen av finansieringen, indelningen av utbildningen i teoretisk undervisning och lärande på arbetsplatsen, arbetsgivarsamarbete, arbetsgivarnas och studerandenas respons om fortbildningen, utnyttjade undervisnings-, handlednings- och förvaltningsmodeller samt högskolans uppfattning om

modellens ändamålsenlighet och utvecklingsbehov. Närmare anvisningar om rapporteringen ges senare under år 2010.

Undervisningsministeriet informerar om finansieringen av fortbildning av läroavtalstyp för högskoleutbildade för år 2010 efter att regeringen har överlämnat sin proposition om statsbudgeten till riksdagen 15.9.2009.

Undervisningsminister

Henna Virkkunen

Överinspektör

Sanna Hirsivaara

Bilagor

Bilaga 1 Godkända utbildningar

Bilaga 2 Sökande högskolor och deras framställningar

För kännedom

UVM/UFPA/Högskole- och forskningsenheten/Resultatområdet för utbildning

statssekreterare Heljä Misukka

## Bilaga 1 Godkända utbildningar

Hakijakorkeakoulu	Yhteistyökorkeakoulut	Koulutus
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu	Helsingin kauppakorkeakoulu	Osaamisintensiivisen kasvuyrityksen liiketoiminnan hallittu johtaminen
Helsingin yliopisto	Tampereen yliopisto Tampereen teknillinen yliopisto Teknillinen korkeakoulu	Kuntapalveluiden tuotekehittäminen
Helsingin yliopisto	Tampereen yliopisto Lapin yliopisto	Talous- ja velkaneuvojan erityispätevyys
Jyväskylän ammattikorkeakoulu		Vientimyynti- ja osto-osaaminen
Jyväskylän yliopisto	Helsingin yliopisto Tampereen yliopisto Åbo Akademi	Kansainvälinen yritysviestintä
Metropolia ammattikorkeakoulu	Pirkanmaan ammattikorkeakoulu	Kirurgisen erikoissairaanhoidon osaaja
Mikkelin ammattikorkeakoulu	Savonia -ammattikorkeakoulu Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu Diakonia -ammattikorkeakoulu	Diabeetikon hoitotyön ja kuntoutuksen erityisosaaminen
Savonia -ammattikorkeakoulu	Jyväskylän ammattikorkeakoulu Mikkelin ammattikorkeakoulu	Perioperatiivinen hoitotyö
Teknillinen korkeakoulu	Oulun yliopisto	Erityispätevyyttä yhdyskunta ja aluesuunnittelijoille
Turun yliopisto		Satama-alan oppisopimustyyppinen täydennyskoulutus